



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ-4101-06-01/2012
P/12/113

Szczecin, dnia sierpnia 2012 r.

Pan
Krzysztof Dankiewicz
Powiatowy Lekarz Weterynarii
w Gryfinie

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie przeprowadziła w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Gryfinie (zwanym Inspektoratem) kontrolę w zakresie realizacji krajowych programów zwalczania salmonelli w stadach kur w latach 2007 – 2012 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 16 lipca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do treści art. 60 ust 1 ustawy o NIK, (w brzmieniu obowiązującym do 1.06.2012 r. – art. 2 ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli²), przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, pozytywnie ocenia działania Inspektoratu dotyczące programów zwalczania salmonelli w stadach kur.

1. Inspektorat od 2007 r. uczestniczy w realizacji Krajowych programów³ zwalczania niektórych typów Salmonelli w stadach kur. Przed rozpoczęciem realizacji programów w Inspektoracie w 2007 r. przeprowadzono szkolenia dla zatrudnionych lekarzy weterynarii oraz hodowców. Lekarze zatrudnieni w Inspektoracie uczestniczyli również w szkoleniach w następnych latach. Przystępując do programu Inspektorat posiadał rozeznanie rzeczywistej liczby stad hodowlanych kur na terenie powiatu ujętych w prowadzonych w Inspektoracie rejestrach podmiotów nadzorowanych oraz podmiotów prowadzących działalność polegającą na utrzymaniu drobiu w celu pozyskiwania jaj konsumpcyjnych przeznaczonych do wprowadzenia na rynek (stada towarowe kur niosek).

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz.U. nr 227, poz. 1482

³ Wprowadzanych w latach 2007-2012 rozporządzeniami Rady Ministrów

W badanym okresie na terenie powiatu było łącznie 273 stad objętych programami, z tego – 250 stad hodowlanych i 23 stada towarowe niosek. W stadach znajdowało się 2.597 tys. sztuk zwierząt, w tym 2.419 tys. sztuk w stadach hodowlanych i 178 tys. kur niosek.

Stwierdzono różnice w ilości stad pomiędzy ewidencją Inspektoratu a danymi pochodzącymi ze strony internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii (GIW) oraz danymi Urzędu Skarbowego w Gryfinie (US). Różnice to spowodowane były jednak ujęciem przez GIW i US podmiotów mających siedziby w innym powiecie oraz prowadzeniem ewidencji według przedsiębiorców a nie (tak jak w Inspektoracie) stad kur z terenu powiatu objętych programem zwalczania salmonelli.

2. Zadania związane z realizacją programów zwalczania salmonelli (pobieranie prób do urzędowych badań laboratoryjnych) wykonywali lekarze weterynarii zatrudnieni w Inspektoracie. Nie wyznaczano i nie podpisywano umów na wykonanie czynności przewidzianych do realizacji programów z lekarzami weterynarii nie będącymi pracownikami Inspektoratu lub zakładami leczniczymi dla zwierząt.

W 2007 r. w 3 przypadkach (na 52 badane) Inspektorat rozpoczął z opóźnieniem pobieranie próbek do badań urzędowych (inicjujących realizację programu). Opóźnienie wynosiło od 2 do 4 miesięcy od terminu wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów⁴.

3. W latach 2007-2012(I półrocze) Inspektorat badaniem objął wszystkie 273 stada, wśród których stwierdzono 11 stad seropozytywnych. Informację o zakażonych salmonellozą stadach we wszystkich stwierdzonych w kontrolowanym okresie przypadkach, Inspektorat otrzymał z laboratorium badającego próbki. Stada zarażone stanowiły od 14,5% badanych stad w 2007 r. do 2,2 % w 2011 r. W I półroczu 2012 r. nie stwierdzono przypadków stad zarażonych salmonellozą. W okresie tym likwidacji poddano łącznie ponad 86 tys. kur oraz zniszczono 136 tys. jaj.

Realizując obowiązek wynikający z § 1 ust. 1 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji związanej ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt⁵ informacje o stadach zakażonych salmonellozami umieszczano w książce zgłoszeń chorób zakaźnych zwierząt, księdze zawierającej informacje o chorobach zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi rejestracji, a od września 2008 r. w księdze zawierającej informacje o chorobach zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania. Ponadto Inspektorat realizował obowiązek wynikający z art. 42 i art. 51 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt⁶ (uoozz), dotyczące przekazania innym powiatowym lekarzom weterynarii oraz Wojewódzkiemu Lekarzowi Weterynarii informacji o podejrzeniu lub stwierdzeniu wystąpienia w stadzie kur serotypu salmonella objętego programem zwalczania.

⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie wprowadzenia „Krajowego programu zwalczania niektórych typów Salmonelli w stadach hodowlanych gatunku kura (*Gallus gallus*) na lata 2007-2009 (Dz.U. Nr 61, poz. 414 ze zm.).

⁵ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji związanej ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt (Dz.U. z 2008 r. Nr 17 poz. 107).

⁶ Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz.U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342 ze zm.).

4. NIK, na podstawie analizy 11 przypadków stwierdzonej salmonellozy podlegającej zwalczaniu, pozytywnie ocenia realizację przez Inspektorat obowiązków określonych przepisami art. 42 oraz art. 44 uoocz i postanowieniami programów. Po uzyskaniu dodatnich wyników badań laboratoryjnych próbek pobranych z inicjatywy hodowcy i z urzędu, wydawano w drodze decyzji nakazy i zakazy wynikające z programu. Pobierano próbki w celu stwierdzenia skuteczności wykonanego oczyszczenia i odkażenia przed ponownym umieszczeniem kur w kurniku oraz nadzorowano ponowne zasiedlanie kurników.

Stwierdzono jednak, iż ww. decyzje administracyjne obarczone były wadą polegającą na tym, że nie nadano im rygoru natychmiastowej wykonalności. Ponadto po zakończeniu czynności związanych z likwidacją ogniska salmonellozy podlegającej zwalczaniu nie informowano Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o osobach, które miały kontakt z zakażonymi kurami.

5. Ogólne koszty realizacji programów poniesionych na zwalczanie salmonellozy w stadach hodowlanych kur wyniosły 2.328,6 tys. zł. Na wypłatę odszkodowań za drób i jaja wydatkowano łącznie 1.717,5 tys. zł. (73,76% kosztów). Koszty unieszkodliwienia (utylicacja zabitego drobiu i paszy, odszkodowanie za zniszczony sprzęt) wyniosły łącznie 352,9 tys. zł. (15,16% kosztów). Na uśpienia drobiu i dezynfekcję wydatkowano łącznie 255,4 tys. zł. (10,97% kosztów).

Przyjęte w Inspektoracie kryteria naliczania odszkodowań oraz sposób ich ustalania były zgodne z przepisami art. 49 ustawy uoocz i przyznawane w formie decyzji administracyjnej, po uznaniu stada za zakażone zgodnie z przepisem art. 35 kpa a wysokość odszkodowania określano na podstawie średniej z trzech kwot oszacowania przyjętych m.in. przez dwóch rzeczoznawców. Ustalone odszkodowanie wypłacano do 90 dni po uboju zwierząt.

NIK negatywnie ocenia fakt, iż do szacowania odszkodowań jako rzeczoznawcę wyznaczono osobę, która nie była powołana przez organy samorządowe (wójta, burmistrza, prezydenta miasta). Było to sprzeczne z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie trybu powoływania i odwoływania rzeczoznawców⁷.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o :

1. Nadawanie rygoru natychmiastowej wykonalności decyzjom administracyjnym, w których formułowane są nakazy i zakazy wynikające z programu zwalczania salmonelli,
2. Bezwzględne przestrzeganie obowiązujących procedur w zakresie powoływania rzeczoznawców do szacowania odszkodowań,
3. Informowanie, po zakończeniu likwidacji ognisk salmonellozy, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego o osobach, które miały kontakt z zakażonym drobiem.

⁷ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 lipca 2009 r. w sprawie rzeczoznawców wyznaczanych przez powiatowego lekarza weterynarii do przeprowadzenia szacowania (Dz.U. Nr 142, poz. 1161) oraz obowiązującego wcześniej Rozporządzenia MRiRW z dnia 27 kwietnia 2007 r. w sprawie trybu powoływania i odwoływania rzeczoznawców, ich kwalifikacji i wysokości przysługującego im wynagrodzenia oraz dokonywania przez nich szacowania (Dz.U. Nr 89, poz. 591)

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK⁸, oczekuje od Pana – w terminie miesięcznym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia - informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK⁸, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK⁸, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

⁸ Patrz przypis nr 2